

te ontvangen 1). Dit Dagblad (nummer van 20 Januari) onderwerpt SASSE's houding aan een kritiek, waarvan de toon ons uit dergelijke letterkundige voortbrengselen reeds bekend is.

Aan dit Dagblad en aan Mr. COSMAN zij nogmaals onder het oog gebracht, dat hier geen sprake is van een door *mij* of door Dr. SASSE ondernomen veldtocht tegen bepaalde maatschappijen, maar van de zienswijze der *over-groote meerderheid* van de geneeskundigen.

Vrees voor een onaangename openlijke beoordeeling, als thans collega SASSE te beurt valt, en waarop het vergeefsche moeite is, te antwoorden, zal zekerlijk menigen geneeskundige tot toegeven nopen. Daarmede wordt de eisch des verzekeraars niet billijk.

Ik dring er daarom nog eens op aan, de desbetreffende conclusie van het referendum zoo spoedig mogelijk in een bindend besluit om te zetten. Dan krijgt de voorwaarde in de verzekeringspolis, dat de verzekerde voor een behoorlijk ingevuld doktersattest zal hebben te zorgen, een even groote rechtsgeldigheid, als wanneer hem zou worden opgelegd, de quadratuur van den cirkel op te lossen, terwijl hij niet weet, dat dit onmogelijk is. Wat de een of andere onhebbelijke patiënt van ons gaat denken als de maatschappijen ons honoreeren, gaat ons niet aan. In dit *Tijdschrift* 1898, Dl. I. blz. 502 kan men lezen, hoe ook toegevendheid van onze zijde tegenover de maatschappijen beoordeeld wordt door lieden, die niet in staat zijn, goede trouw te veronderstellen.

Voor den vriendschappelijken raad van den rechtsgeleerden raadsman van „*the Ocean*” ben ik zeer dankbaar. Ik wil voortaan ook wel omschrijvingen gebruiken, als er sprake is van klaplooperij of zulke dingen. Maar dat hierdoor mijn invloed op de onderhavige kategorie van verzekeraars grooter zal worden, geloof ik niet. Ik heb mij nooit voorgesteld, op die heeren invloed uit te oefenen, wetende, dat iemand, die zijn beurs gesloten wenscht te houden, daarbij een beginselvastheid weet te ontwikkelen, waartegen iedere redeneering het aflegt.

Hoogachtend,

Uw Dv.

H. PINKHOF.

DE INGESCHREVEN DESKUNDIGEN VAN DE ONGEVALLENWET.

In de laatste nummers van dit tijdschrift komen verschillende stukken voor, behandelende het voor en tegen van de voorwaarden, waarop de ongevallenwet onze hulp verlangt.

De afdeeling Amsterdam heeft de bezwaren zóó overwegend geoordeeld, dat zij aan haar leden verbiedt, zich als geneeskundige bij de Rijksverze-

1) Daar wij mogen veronderstellen, dat „*the Ocean*” in deze en dergelijke gevallen Mr. COSMAN wel zal hebben geraadpleegd, mogen wij het zeer op prijs stellen, dat die maatschappij geen gebruik maakt van haar volgens dien rechtsgeleerde zoo „onomstootelijk” recht, om in zulke gevallen uitkeering te weigeren.

keringsbank aan te sluiten. Wanneer het grootste deel van Nederlands medici evenzoo er over dacht, dan zou door onzen tegenstand waarschijnlijk de invoering van de zoo gewenschte ongevallenwet op 1 Februari, verhinderd worden.

Waarschijnlijk echter zal er een voldoende aantal medici, en niet juist alleen de minderwaardigen, bereid worden gevonden, hoewel zij zeker ook wel bezwaren zullen hebben, als „ingeschreven deskundigen” de wet tot uitvoering te helpen brengen.

Van belang lijkt het mij de verschillende bezwaren nader te bespreken.

Het eerste bezwaar van Amsterdam is, dat de normale verhouding tusschen patiënt en medicus gestoord wordt, doordat de door een ongeval getroffen verzekerde niet geheel vrij wordt gelaten in de keuze van medicus.

Hoe is het echter tot dusver met die vrije keuze gesteld? In verreweg de meeste gevallen is hij thans lid van een ziekenfonds en heeft hij uit de daaraan verbonden medici een huisdokter gekozen, die hem ook bij voorkomende ongevallen behandelt. Meestal echter is die keus niet groot, dikwijls kleiner dan die nu zal worden bij de Rijksverzekeringsbank. Was er echter onder de aan het fonds verbonden medici geen een waaraan hij zijn lichamelijke belangen wenscht toe te vertrouwen, dan kan hij een ander fonds uitzoeken, doch alleen als hij nog in de termen valt als nieuw lid te worden aangenomen. Is hij boven de jaren dan heeft hij voor eigen rekening geheel vrije keus, en wanneer hij hulp van de gemeente vraagt en verkrijgt, verliest hij geheel de vrijheid van kiezen.

Wat dus ruimte van keus aangaat, wordt de toestand door de ongevallenwet zeker niet minder. Rest nog het bezwaar dat hij nu voor de behandeling van voorkomende ongevallen misschien een ander medicus moet kiezen, dan hij als huisdokter heeft. Dan heeft hij dus twee dokters, een weelde die tegenwoordig in vele huisgezinnen al niet meer zoo ongewoon is. De kans, die de huisdokter loopt, op deze manier als zoodanig verdrongen te worden is zeker zeer gering. En is de huisdokter onder de ingeschrevenen, dan is de verzekerde van alle moeilijkheden bevrijd. Zelfs indien door den werkgever voor eerste hulp al een ander was gehaald, dan houdt volgens Art. 8, 2de lid van het Koninklijk Besluit de eerste hulpverlening op zoodra de door den getroffene gekozen deskundigen aanwezig is.

Verlangt de verzekerde door een niet ingeschreven medicus behandeld te worden, dan kan hij machtiging daarvoor verzoeken. Of het verzoek wordt toegestaan en welke motieven daarbij leidend zijn is onbekend. Wenschelijk was het voor de verzekerden te weten, naar welken maatstaf daarbij zal worden gemeten.

Een verdere moeilijkheid vindt Amsterdam in het feit, dat ingeschreven deskundigen, die tevens ziekenfonds- of gemeente-arts zijn, de belediging kan worden aangedaan, dat hun voor een behandeling van twee zijden honorarium wordt geboden, iets wat met verontwaardiging van de hand moet worden gewezen. De verontwaardiging daargelaten ben ik het met collega KOETSER eens, dat dat moet worden voorkomen. Dat bezwaar zou m. i. op de eenvoudigste wijze uit de wereld worden geholpen, wanneer de medici het honorarium van de Rijksverzekeringsbank te ontvangen, aan het zieken-

fonds afstaan, dat dan de premies harer leden met een evenredig bedrag kan verlagen. Hetzelfde geldt voor de gemeente-artsen, terwijl zij, die aangesteld zijn op voorwaarde dat zij geen particuliere praktijk mogen uitoefenen, toch alleen voor eerste hulpverlening in aanmerking kunnen komen.

Bij een zoo groot mogelijk getal ingeschreven medici, wat toch het meest wenschelijk is, zal dat bedrag waarschijnlijk zeer klein blijven.

Het tweede bezwaar van Amsterdam is, dat door de Rijksverzekeringsbank reclame wordt gemaakt voor de bij haar „ingeschreven deskundigen”, zoodat de verzekerden bij voorkeur hun huisdokter zullen kiezen uit die „ingeschreven deskundigen”, om te weten door wien zij bij voorkomende ongevallen zullen worden behandeld. Dat de werkmán zoozeer over mogelijke ongevallen tobt, dat hij, alleen om den dokter die hem dan zal behandelen goed te leeren kennen, dien al dadelijk als huisdokter zal laten roepen, komt mij onwaarschijnlijk voor. Hij stelt aan den huisdokter nog andere eischen dan het goed behandelen van eventueele ongelukken, waarbij hij natuurlijk vooral aan verwondingen denkt.

Van ophangen van lijsten wordt echter nergens in de wet of het Koninklijk besluit gesproken. Evenwel het bezwaar van reclame is niet geheel te loochenen. Maar waar wijnhandelaren, kruideniers enz. al zorgen voor een algemeene reclame, door verspreiding van prijscouranten voorzien van een lijst van dokters met spreekuren en al, en plaatselijke bladen op gezette tijden dergelijke lijsten publiceeren, daar is die extrareclame voor een, naar ik hoop zoo groot mogelijk deel van alle praktizeerende medici, een zeker wel te overkomen bezwaar.

Ten derde oordeelt Amsterdam dat de voorwaarden voor deelname, ons te groote lasten op de schouders leggen. Ik ben het ermede eens dat vele dier voorwaarden wijziging behoeven, terwijl andere overbodig zijn.

Dat men bij afwezigheid of ontstentenis een plaatsvervanger moet stellen is een eisch dien de Bank niet kan laten vallen, waar zij de zorg voor de geneeskundige behandeling van haar verzekerden op zich heeft genomen, en kan alleen in afgezonderde plattelandspraktijken moeilijkheden opleveren. Daar zou de medicus geen dag buiten zijn kring mogen gaan zonder plaatsvervanging, wat met het oog op het meestal geringe aantal verzekeringplichtige bedrijven, een te hooge eisch is:

De aansporing tot menschlievendheid, zorgvuldigheid en gepaste zuinigheid is op zijn zachtst uitgedrukt overbodig, en zoo niet, dan helpt zij niet.

Dat men bij een noodzakelijk vervoer van een getroffene de leiding daarvan op zich neemt, acht Amsterdam ook veel te bezwarend. Maar wie kan eerder daarvoor worden aangewezen, en is daarvoor meer geschikt dan de medicus. Niemand zal toch achter de woorden van art. 4 de bedoeling zoeken dat men zich aan het hoofd moet stellen van den stoet en zorgen dat die met de noodige plechtigheid de plaats van bestemming bereikt. Wie neemt thans de leiding van het vervoer bij ongevallen op zich? Toch ook de medicus die de eerste hulp heeft verleend.

De bezwaren tegen dit artikel betreffen dus alleen den vorm, evenals dat m. i. met de bezwaren van medischen kant tegen art. 10 der voorwaarden het geval zal zijn. Dat schrijft voor dat de medicus, bij zijn bezoeken, moet

oezien, dat de door hem op recept voorgeschreven genees-, heel en verbandmiddelen van goede hoedanigheid zijn en dat zij spoedig en in behoorlijken vorm worden afgeleverd. Nu ja, wij kunnen onmogelijk bij ons bezoek, en zelfs de meesten thuis in de werkkamer ook niet, nagaan of de geleverde medicamenten werkelijk aan alle eischen voldoen. De bijvoeging der woorden „bij zijn bezoeken” bewijst, dunkt mij, echter wel, dat wij de voor rekening van de Rijksverzekeringsbank geleverde genees-, heel- en verbandmiddelen niet nauwkeuriger behoeven te onderzoeken dan wij het nu ook doen bij onze andere patiënten. Wij hebben toch direkt belang bij een goede qualiteit der voorgeschreven middelen en kunnen wij à vue of ex juvantibus afwijkingen daarvan constateeren of vermoeden, wat gelukkig niet, of hoogst zelden zal voorkomen, dan zijn wij verplicht onmiddellijk bij den apotheker een nader onderzoek in te stellen. De apotheker oefent immers ook contrôle uit op onze voorschriften. Komt het hem voor dat een voorschrift niet is in het belang van den patiënt, of vermoedt hij een vergissing, zelf wanneer nog niet eens de grenzen door de wet gesteld zijn overschreden, dan zal hij eerst den medicus waarschuwen of om nadere inlichtingen vragen.

Over Art. 5 kan ik niet voldoende oordeelen. Poliklinieken hebben wij hier in het Noorden niet, alleen de academische.

Aan de bepaling dat alleen in spoedeisende gevallen op eigen gezag een consulent kan worden geraadpleegd, of de patiënt in een inrichting voor ziekenverpleging kan worden opgenomen, neemt Amsterdam ook aanstoot. Wel, de Rijksverzekeringsbank is degeen die het moet betalen, en die zal dan toch, daar waar tijd er voor is, wel voorafgaand overleg mogen eischen. Overigens wordt de vrijheid gelaten zich zoo noodig, de hulp van een of meer collega's en van verplegingspersoneel te verschaffen. Ook dat men voor aanschaffing van toestellen en hulpmiddelen overleg moet plegen lijkt mij voor dengeen die de kosten moet dragen wel wenschelijk. Breukbanden en brillen had men echter onder zekere voorwaarden wel hiervan mogen uitsluiten.

Het schrijven van uitvoerige wetenschappelijk praktische rapporten is een lastig werk, waarbij men ook na het schrijven, zooals KOETSER terecht opmerkt, nog niet altijd over de ellende heen is; doch zij zijn noodig, en niemand kan beter daartoe in staat worden geacht dan de behandelende medicus. Geen contrôleerend geneeskundige kan dat doen, tenzij hij ook de behandeling geheel overneemt.

Het schrijven van nauwkeurig gespecificeerde declaraties is zeker een voor ons ongewoon werk; toch kan ik mij voorstellen dat de Rijksverzekeringsbank zich moeilijk met onze gewone nota's kan tevreden stellen. Gewoonlijk echter zullen het wel geen lange epistels behoeven te worden, en dan is het ook niet het meest onaangename werk.

Alles tezamen genomen meende ik, dat, hoewel er nog veel gewijzigd kan worden, de bezwaren niet van dien aard zijn, dat zij een geheele onthouding onzerzijds wettigen. In de praktijk zullen zich zeker nog wel meer punten voordoen die verandering behoeven, en dan kunnen wij na een jaar van ondervinding met meer klem op wijziging aandringen.

Groningen, 22 Januari 1903.

H. JOUSTRA.